
Inledning

Vi har inför vårt trettioårsjubileum för tidskriften *Divan* stannat för att göra ett nummer med temat ”Det oavslutade” och vill därmed betona den kontinuerliga processen, det pågående i all mänsklig verksamhet. Så även den smått esoteriska sysslan att fortlöpande skapa en tidskrift för psykoanalys och kultur i en tid som vill lägga psykoanalysen på hyllan och också är njugg mot kulturen.

Samtidigt förnimmer och erfar vi hur vi genom att förena psykoanalys och kulturella uttryck kommer i beröring med samtidens rörelser av vanda och ansträngning att finna en meningsfull riktning i en omvärld som tycks oss alltmer kaotisk. Arbetet med *Divan* kan understundom hjälpa oss i vilsheten att fånga en förhoppningsfull stämning, i hög grad så i vår redaktionella krets, och förmedla den via våra texter och bilder till er, våra läsare.

I en text av Rafael Argullol, som har valt ett vandringsmotiv längs en mur som omgärdar en trädgård, symboliseras sökandet, att förstå som det envisa famlandet efter mening och klarhet. Ulf Eriksson har översatt. Några av den norska poeten Gunvor Hofmo frammanar hur vi söker vår historia via minnen, liksom under snön som täcker och förskönar det som döljs. Hofmos dikter tolkas av Eva Runefelt och Staffan Söderblom.

Psykoanalytikern Adam Phillips har gett oss texten ”Att prata nonsens och att veta när man ska sluta”, översatt av Christian Nilsson. Här förs vi med på en till synes lättäm exposé över den svåra frågan vad man kan lyssna och lära av nonsensprat, en tanke som ligger nära Freuds grundläggande upptäckt av hur det fria associerandet står i samklang med den jämnt svävande uppmärksamheten. Phillips vandrar mellan detta tema och frågan om avslutningar. Kan man på ett meningsfullt sätt tala om avslutning av en psykoanalys och av relationer överhuvudtaget?

Freud själv skrev 1937 en artikel betitlad ”Den ändliga och den oändliga analysen”. Clarence Crafoord utvecklar tankar kring varför han skrev artikeln just då, strax före sin påtvungna exil till England. Intill slutet av sitt liv var Freud angelägen om verkets fortsättning. Den analytiska situationen som skapelse förblir alltid oavslutad, antydde Freud. Vad som blir till i det analytiska arbetet är en ny skapelse, inte helt olikt konstnärens gestaltning i färg och form.

Innan Freud blev deciderad psykoanalytiker skrev han på 1890-talet flera artiklar som närmade sig det vi idag identifierar som psykoanalys. Anton Axelsson reflekterar över några av dessa texter i en essä, ”Färsk olust: sexualitetens roll i Freuds tidiga kliniska teorier”.

Besökare vid Giacomettis ateljé, återskapad i Fondation Giacometti, Paris.

1937 målade Alberto Giacometti två stilleben med ett äpple på en skänk och ett porträtt av sin mor. Mot bakgrund av att hans syster samtidigt väntade barn begrunder psykoanalytikern Mikael Sundén dessa målningars djupare innebörd. Nina Weibull beger sig till Giacomettis ateljé i Paris som överförs till Fondation Giacometti, som förvaltar hans kvarlåtenskap. I *Osynligt föremål*, skulpterat 1934 och samma år fotograferat av Dora Maar, möter hon en outgrundlig skärningspunkt i konstnärskapet.

Efter en vistelse i Dora Maars hus i Ménerbes, provencalska Vaucluse, återkommer Sigrid Sandström med ett måleri där figurationen erinrar om skikt av sten, blåsigt glas och sliten textil. Svävande grå "svepdukar" visar sig rymma hela färgprismat och omvandlas inför betraktarens blick till magiska ljuskroppar.

John Swedenmark undersöker apropå

Nobelpriset den litterära juryns kollektiva eufori och därpå följande möte med omvärlden. Dessutom kommenterar han ett filosofiskt fragment av Giorgio Agamben om att samtidigt vara det man är och det man skulle kunna ha varit.

Charlotta Björklind diskuterar frågan varför det är så svårt att tänka om kön och tar sin utgångspunkt i psykoanalysens teorier om sexualitetens polymorfa och ordningsstörande natur. Sotiris Greveniotis går i närkamp med psykoanalytikern Gunnar Karlssons nya bok om manlighet och det maskulina projektet.

I ett argument som utgår från Heideggers tankar kring människans dödlighet så menar filosofen Uljana Akca att passionens självöverskridande och sökande efter fullbordan öppnar oss mot vår egen ändlighet och livets oavslutadhet.

Redaktionen